

Rēzeknes logopēdiskās inetrnātpamatskola

Speciālais pedagogs Inese Bogdanova

Metodiskais atbalsta materiāls

(var tikt izmantots gan speciālajās izglītības iestādēs, gan vispārizglītojošajās skolās, lai veicinātu izglītojamo ar speciālajām vajadzībām integrēšanu izglītības apguves procesā)

„Didaktisko rotaļu pielietojums pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērnu ar speciālajām vajadzībām attīstības veicināšanā matemātikas nodarbībās”

Rēzekne, 2016

Jebkuras spēles universālā intriga ir uzvara pār sevi: fiziska, garīga, intelektuāla, radoša, jebkāda. Svarīgs ir gūtais apmierinājums no paša spēles procesa. Spēlēs tiek ietverti dažādi dzīves dinamiskie procesi: tieksme uz vēlamo, domas lidojums, garīgā aktivitāte, dabas ritma izjūšana u.c.(Antiņa, 2008).

S.Jennings norāda, ka, izvēloties spēles, jāņem vērā šādi spēles organizēšanas priekšnoteikumi:

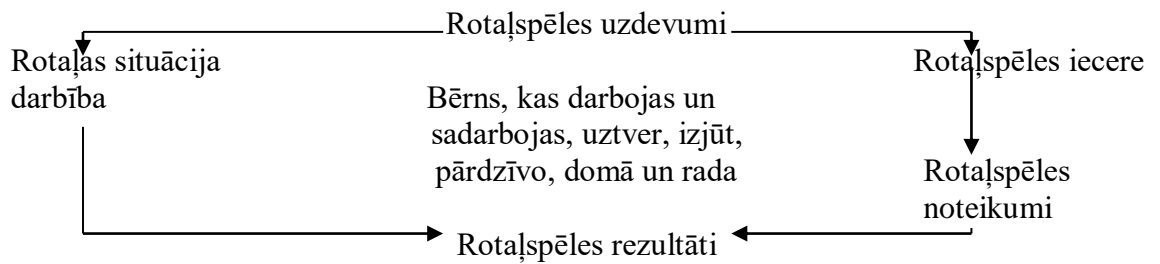
- ✓ spēlei jābūt pedagoģiski, psiholoģiski, anatomiski, fizioloģiski un metodiski pamatotai
- ✓ spēlei jāatbilst intelektuālās attīstības līmenim un interesēm, citādi zūd motivācija, zinātkāre un pievilcība
- ✓ spēlei jāsaista, jāaktivizē un jānodarbina individualitāte saistībā ar pārējiem spēles dalībniekiem
- ✓ spēlei jāatbilst pēc iespējas lielākam un apjomīgākam aktivitāšu apjomam
- ✓ spēlei izvirzītajām funkcijām jāatbilst materiālajam nodrošinājumam. Spēles materiāls nodrošina spēles funkciju realizāciju
- ✓ spēlei jānodrošina brīvība, autonomija, savstarpēja sadarbība kopdarbība un līdztiesība (Antiņa, 2008).

Spēles un rotaļas – tas ir vissvarīgākais, vispatīkamākais un visvērtīgākais no visām cilvēciskajām aktivitātēm (Bjūzens, 2008).

Bērni rotaļās un spēlēs apgūst sabiedriskās uzvedības pirmās iemaņas: prasmi sadarboties ar citiem bērniem, veidot ar viņiem dažādas attiecības, kaut ko sarunāt, apvienoties kopējā ieceru realizēšanā, ievērot savu rotaļu partneru intereses. Tas viss padara rotaļu par audzināšanas līdzekli un bērnu dzīves un darbības organizācijas formu.(Avasnecova,19).

Veselīgs, možs bērns vēlas un prot rotaļāties. Rotaļa ir viņa jūtu, prāta un gribas attīstības skola.

Lai uzzinātu, kāpēc bērns reizēm ar prieku iesaistās rotaļā, bet reizēm atsakās no tās, iedziļināsimies rotaļspēļu struktūrā.



Rotaļspēles struktūra pēc D.Dzinteres un R.Bošas (Dzintere&Boša,1997).

Rotaļas uzdevumi ir rotaļspēles kodols, kā redzams zīmējumā, ir pakļauta rotaļas iecere, rotaļu darbība un noteikumi. Uzdevumam atbilst rezultāts, proti, ko bērns iemācījies rotaļā.

Uzdevumos parasti ir divējādi aspekti;

1. Izziņas aspekts, apgūstot dažādus darbības paņēmienus, zināšanas, prasmes.
2. Audzināšanas aspekts – bērnu sadarbības, saskarsmes paņēmieni apguve.

Mācīšanās uzdevuma risināšanā nepieciešama bērna intelektuālā un gribas piepūle, kas rada bērnam apmierinājumu. Tā saturs var būt visdažādākais: nosaukt priekšmeta formu, noteiktā laikā paspēt atrast vajadzīgo attēlu, atcerēties vairākus priekšmetus utt.

Bērns rotaļu pieņem, ja tās iecere ir saistīta ar bērna vajadzībām, viņa pieredzi, spējām, viņa "Es" atzīšanu. Atbilstoši rotaļas situācijai bērns cenšas izpildīt rotaļu darbības, noteikumus, lai sasniegtu rezultātus. Bērns, saistošas rotaļas ieceres aizrauts, nejut, ka viņš mācās, pārvar grūtības.

Ikvienā rotaļas darbībā ir paslēpts kāds intelektuāls uzdevums, kas katram bērnam ir svarīgākais personīgo sekmju nosacījums un viņa emocionālā saikne ar pārējiem rotaļniekiem. Uzdevuma risināšanā nepieciešama prāta un gribas piepūle, bet tā sniedz bērnam arī apmierinājumu.

Rotaļas noteikumi nosaka, kas bērnam rotaļā jādara, lai sasniegtu mērķi. Tie palīdz viņam apzināties rotaļas ieceri, izpildīt rotaļspēles darbību, kontrolēt to.

Rotaļas rezultāts ir izvirzīta rotaļas uzdevuma īstenošana. Bērnam rezultāts parasti saistās ar rotaļu prieku, ar uzvaru rotaļā, dažkārt arī ar iegūtu balvu. Rezultāts var būt arī pretējs – bērna piedzīvojumi, asaras, nevēlēšanās vairs iesaistīties spēlē. Par rezultātu liecina arī apmierinājums par piedalīšanos rotaļā, vēlēšanās to atkārtoti spēlēt (Dzintere,Boša,1997).

Rotaļājoties bērns aug un attīstās gan fiziski, gan psihiski – veidojas par personību. Rotaļa bērnam – tā ir viņa dzīve. Tā attīstās kopā ar bērnu, kļūstot arvien sarežģītāka; no vienkāršām, primitīvām darbībām nonāk līdz rotaļām ar noteikumiem, kuru izpildei ir nepieciešama bērna fantāzija, iekšējā paškontrolē, morāles vērtējums, zināšanas, pieredze utt.(Dzintere & Boša,1997).

Spēles un rotaļas var izmantot stundā,

- aktualizējot iepriekšējās zināšanas un prasmes,
- ievadot jaunu tematu,
- nostiprinot apgūto mācību vielu,
- veidojot noteiktas prasmes un iemaņas,
- izmantojot zināšanas jaunā situācijā (Krastiņa,2010).

Ļoti daudz rotaļu skolotājs var izmantot stundas gaitā: muzikālās rotaļas, pirkstiņu rotaļas, attīstošās spēles, kustību rotaļas, celtniecības rotaļas, fiziskās kustību rotaļas, didaktiskās rotaļas.

Didaktiskajās rotaļās tiek izmantoti šādi metodiskie paņēmieni:

1. Rotaļas paskaidrojumu apvienojam ar rotaļu darbības demonstrēšanu.
2. Skolotāja rotaļas laikā aktīvi darbojas līdzī, mācot bērniem rotaļas darbību.

Tas ir ļoti svarīgi, strādājot ar bērniem ar vidēji smagiem un smagiem attīstības traucējumiem.

Nodarbību laikā tiek izmantotas daudz dažādu didaktisko rotaļu un didaktisko uzdevumu. Veidojot spēļu materiālu, jāņem vērā šādus pedagoģiskos nosacījumus:

- rotaļas un spēles veidotas atbilstoši bērnu vecuma posma un individuālajām īpatnībām;
- galvenā vieta tajās ierādīta darbībām un laika jēdzieniem;
- spēles un rotaļas ir daudzveidīgas pēc satura un darbības.

Spēles rada bērnam emocionālu komfortu, brīvības un drošības sajūtu, ļauj bērnam iepazīt pasauli, attīsta iztēli, jaunradi.

Lai veicinātu bērnu matemātisko priekšstatu veidošanos un nostiprinātu bērnu zināšanas, didaktiskās rotaļas un didaktiskos uzdevumus jāizmanto pastāvīgi.

Obligāta ir emocionāli pozitīvā vērtēšana par vismazākajiem bērna panākumiem. Nepieciešami radīt klasē labestīgu, rosinošu atmosfēru, lai bērns justos brīvs, neapspiests, lai viņš kopā ar citiem bērniem varētu īstenot savas rotaļu ieceres. Jāmotivē bērns ar rotaļas izsaukto emociju spilgtumu un pieaugušā attieksmi. Katrai nodarbībai jāizsauc pozitīvas emocijas, tikai tā šāds bērns būs motivēts darboties. Svarīgi, kā bērns izturas pret sevi, pret pieaugušajiem un vienaudžiem, kā bērns pārdzīvo savas veiksmes un neveiksmes. Lai bērns gūtu gandarījumu par rotaļas uzdevuma izpildi, svarīgi, lai tas būtu viņam pa spēkam, lai būtu iespēja lietot praksē to, ko bērns jau zina un prot, un mudinātu apgūt vēl jauno, nezināmo.

Organizējot didaktisko spēli, jāievēro šādi **nosacījumi**:

- spēlei un tās mērķiem jābūt pakārtotiem nodarbības un visa mācību procesa mērķiem. Spēle nedrīkst kļūt par skolotāja pašmērķi vai stundas autonomu vienību;
- spēles izvēlei jābūt pedagoģiski un psiholoģiski pamatotai;
- spēlei jāatbilst skolēnu vecumam, viņu intelektuālās attīstības līmenim, kā arī interesēm;
- spēlē jāiesaista, jāaktivizē, jānodarbina pēc iespējas vairāk skolēnu, taču spēli nedrīkst skolēniem uzspiest;
- skolotājam spēlē jāiesaistās uz līdztiesības pamatiem;
- spēles priekšmetiskajam saturam jāatbilst mācību nodarbības saturam;
- spēlei jāsaturs mācību problēma.

Plānojot spēli mācību nodarbībā, jāatceras, ka tās **organizācija risinās trīs posmos**:

- spēles sagatavošanas posms,
- spēles norise,
- spēles noslēgums jeb rezumējums.

Par didaktiskās spēles pedagoģisko lietderību ir iespējams spriest tikai tad, kad tā ir kļuvusi par mācību procesa sastāvdaļu. No tā izriet šādi didaktiskās spēles **efektivitātes vērtējuma kritēriji**:

1. skolēnu aktivitātes līmeņa dinamika mācību nodarbībā;
2. skolotāja loma un pedagoģiskās darbības raksturs;
3. nodarbības laikā notiekošās komunikācijas raksturs;
4. skolēnu ieinteresētība;
5. skolēnu intelektuālās darbības kvalitātes līkne. (Kā viens no tās raksturotājiem - nodarbībā veikto uzdevumu sarežģītības pakāpe)
6. nodarbībai izvirzīto mērķu un uzdevumu īstenojums.

Didaktiskās rotaļas padara mācību saistošāku, emocionālāku, rada priekšnoteikumus zināšanu, prasmju, iemaņu dziļākai apguvei. Tās īpaši palīdz apgūt sensoriskos motoriskos procesus, uztveres procesus saistīt ar darbību un vārdu. Darbību atkārtošana sekmē iemaņu un prasmju veidošanos. Tātad didaktiskās rotaļas pieaugušais organizē, lai mācītu un audzinātu bērnus, taču tā paliek rotaļa (Маллер, 1996).

Didaktiskā rotaļa ir ļoti patīkams un interesants nodarbību veids. Šeit var izmantot arī Montesori rotaļas – praktisku darbību veikšanu, kur iepriekš apgūtās zināšanas tiek nostiprinātas. Šajās nodarbībās nostiprina zināšanas, apgūst jaunus vārdus praktiskās darbības laikā.

Rotaļas parasti ir emocionālas, priecīgas. Didaktiskās rotaļas bērnu mācībās ir vajadzīgas. Šajās rotaļās vienmēr uzskatāmi darbīgā un uzskatāmi tēlainā domāšana ir saistīta ar vārda jēdziena apguvi, priekšmeta nosaukuma iemācīšanos – tāpat tā ir abstrakti verbālā domāšana.

Rotaļā tiek izmantoti visi maņu orgāni priekšmetu īpašību iepazīšanai, bet vārds – šo īpašību vispārināšanai. Ar sajūtām tiek veidoti bērna uztveres priekšstati, iztēle, atmiņa un domāšana. Didaktiskajā rotaļā var atkārtot, nostiprināt iepriekšējās zināšanas, saistot tās ar mācību tematu.

Rotaļā bērns mācās darboties ar vienaudžiem, apmainīties ar informāciju. Tas veicina gan bērna intelektuālo attīstību, gan rada pozitīvas attieksmes un saskarsmes iemaņas. Didaktisko rotaļu laikā bērns pārvietojas, darbojas ar rotaļlietām – tas veicina viņa orientāciju telpā (Pontāga, 1998).

Bērni nodarbībās apgūst jaunus vārdus, bet, lai šo mācību vielu nostiprinātu, ir ieteicamas didaktiskās rotaļas.

Attīstot valodu ar didaktisko rotaļu palīdzību, bērnu atmiņā nostiprinās priekšmetu un to īpašību nosaukumi.

Didaktiskās rotaļas ļoti ieteicamas pirmsskolas vecuma bērniem (bet bērniem ar Dauna sindromu – arī sākumskolas vecumā). Šajās rotaļās tiek vingrināta bērnu domāšana, atmiņa, iztēle. Katrai rotaļai jāsekmē bērna vispārējā attīstība.

Turpmāk piedāvātās didaktiskās rotaļas ir gan autores pašizstrādātas, dan adaptētas no dažādiem informācijas avotiem.

Didaktiskā rotaļa “Uzcel torni”

Materiāls: 10 dažāda izmēra kubiņi no smaga koka rozā krāsā. Vismazākā kubiņa šķautnes garums 1 cm, vislielākā kubiņa - 10cm.

Tiešais mērķis: Jēdzienu “liels”, “mazs” veidošana.

Netiešais mērķis: Motorikas kustību koordinācijas prasmes sašķirot priekšmetus attīstīšana.

Gaita: skolotāja ņem lielāku kubu un liek uz paklāja, tad ņem mazāku, liek virsū lielākam un tā, kamēr sanāks tornis, bērni atkārtoti darbojas. Mācās atšķirt lielākus kubus no mazākiem.

Didaktiskā rotaļa “Kļavu lapas”

Nodarbības uzdevums: mācīt bērnus atšķirt un nosaukt matemātiskos jēdzienus: mazs, liels.

Izdāles materiāls: lelle, mazas un lielas kļavas lapas.

Gaita: Skolotāja: “Bērni, pie mums ciemos atnākusi lelle Anna. Vakar viņa pastaigājās pa pagalmu un salasīja skaistas kļavu lapas. Lelle tās atnesusi parādīt arī mums. Viņa salasījusi lielas un mazas lapas (skolotāja parāda bērniem lielas un mazas lapas). Nāc, parādi, kura ir liela lapa, kura – maza lapa!”

Tad skolotāja izdala katram bērnam pa lapai. Dālot lapas, skolotāja uzrunā bērnus vārdā un lūdz nosaukt lapu izmērus – liela vai maza, un lapu krāsas.

Skolotāja uzaicina bērnus ar lapām padejot. Pēc tam skolotāja aicina pie sevis bērnus, kuriem rokās ir mazas lapiņas, tad tos, kuriem lielas lapas. Var likt pašūpot lielās, tad mazās lapas.

Kad bērni beiguši darboties ar lapām, skolotāja uzaicina lapas nolikt un katram bērnam pajautā: ”Kādu lapu tu noliki? Kādā krāsā ir tava lapa?”

Didaktiskā rotaļa “Salasīsim bumbas”

Uzdevums: 1. Veidot priekšstatu par priekšmetu grupu pēc lieluma.

2. Aktivizēt bērnu valodas spilgtumu, izmantot jēdzienus “liels”, “mazs”, “viens”, “daudz”, attīstīt domāšanu.

Gaita: Bumbas izbērtas grupas telpā. Klasē pie bērniem atnāca lācītis (rotaļlieta) un lūdza tās salasīt. Lācītis dod bērniem 2 kastes: vienu lielu, otru-mazu. Bērni grib ātri palīdzēt un met bumbas abās kastēs. Bet lācītis saka, ka nevar vienkārši likt bumbas kastēs. Bumbas jāliek kastēs pēc lieluma – lielas bumbas jāliek lielajā kastē, bet mazās – mazajā. Noskaidro ar bērniem, kuras bumbas ir mazās un kuras lielās. Katrs bērns ņem 1 bumbu un nosauc, kāda tā ir pēc lieluma. Bērni liek bumbas atbilstošajās kastēs. Nodarbības beigās bērni ar lācīti noskaidro, ka katrs lika “pa vienai” bumbai un tagad ir “daudz” “lielu” bumbu. Tāpat ar mazām bumbām. Lācītis priecīgs uzslavē bērnus un atvadās.

Didaktiskā rotaļa “Tievs – resns”

Uzdevumi: 1. Mācīt atšķirt un nostiprināt jēdzienus: resns, tievs.

2. Aktivizēt bērniem runu, attīstīt domāšanu un uzmanību.

Gaita: Audzinātāja: “Bērni, pie mums ciemos atnācis Zaķītis (rotaļlieta). Paskatieties, viņš atnesa nūjiņas, lai mēs paspēlētos ar tām.” Skolotāja izdala katram bērnam pa nūjiņai. Dabot nūjiņas skolotāja runā: “Tev - resna nūjiņa, tev - tieva utt. Skolotāja arī piedāvā nosaukt nūjiņu izmērus, salīdzināt tās. No nūjiņām skolotāja piedāvā uzcelt žogu. Bērni ar skolotāju skatās, ka žogs sanāca no dažāda resnuma nūjām. Zaķītis priecīgs, ka bērni izmantoja viņa nūjiņas, ceļot žogu, un atvadās no bērniem.

Tā, izmantojot rotaļu, bērni iepazīs ar jēdzieniem “tievs”, “resns”. Izmantoja šos jēdzienus savā runā.

No cilindriem bērniem var piedāvāt uzcelt resnu un tievu torni.

Didaktiskais uzdevums “Brūnās kāpnes”

Materiāls: sastāv no desmit 20cm garām koka prizmām. Sānu malas tām ir kvadrāti. Kvadrātisko šķautņu garumi samazinās no 10cm līdz 1cm.

Tiešais mērķis: veidot jēdzienu “resns – tievs”.

Netiešais mērķis: motorikas, kustību koordinācijas attīstīšana, sakārtotu struktūru veidošana.

Gaita: darba vieta- paklājs, uz kura noliktas prizmas dažādā kārtībā. Skolotāja ņem vislielāko prizmu un liek viņu bērnam priekšā, tad nes nākošo, tievāku un noliek to pirms pirmās tā, lai abu prizmu garās malas pieskaras viena otrai. Tā prizmas pieliek vienu pie otras, sekojot prizmu resnumam. Pēc taustes bērns izjūt resnuma starpību. Sanāk kāpnītes. Var pārvilkt ar roku pa kāpnītēm, sākot no augstākās kāpnes līdz zemākai, vai otrādi. Tā bērnam veidojas priekšstats par lielumu. Kāpnes var izjaukt, jaucot prizmu pēc prizmas. Bērns var atkārtot uzdevumu. Uzdevums beidzas, kad materiāls salikts savā vietā.

Didaktiskā rotaļa “Atrodi pēc lieluma”

Mērķis: priekšmetu salīdzināšana pēc lieluma, matemātiskie jēdzieni - “šaurš”, “plats”, “liels”, “mazs”.

Uzdevumi: 1. Vingrināt salīdzināt priekšmetus pēc platuma – celiņus.

2. Vingrināt atrast katram celiņam atbilstošu mašīnu.

Gaita: Katram bērnam “šaurš” un “plats” dēlītis (celiņi). Skolotāja uzaicina bērnus salīdzināt celiņus pēc platuma. Bērni izmanto “uzlikšanas” vai “pielikšanas” paņēmienu un nosauc, kuras krāsas dēlītis ir “šaurš”, kuras - “plats”. Pa “šaurajiem” celiņiem brauks “mazās” mašīnas, bet pa “platajiem” celiņiem brauks “lielās” mašīnas. Skolotāja izsaka vispārīgumu: “Te ir visas mazās mašīnas. Mazās mašīnas brauc pa “šaurš” celiņu. Te ir visas lielās mašīnas, tās brauc pa “plato” celiņu. Bērni, kuriem ir šaurie dēlīši, ņem mazās mašīnas un brauc pa savu “šaurš” celiņu. Bērni, kuriem ir platie dēlīši, ņem lielās mašīnas un brauc pa “plato” celiņu. Nodarbības beigās bērni

liek mašīnas garāžā un dēlīšus plauktos. Audzinātāja jautā bērniem, pa kuru celiņu brauca viņu mašīnas. Bērni atbild uz jautājumu.

Didaktiskā rotaļa “Paslēp zaķīti zem eglītes”

Uzdevumi: 1. Vingrināt savstarpēji salīdzināt priekšmetus pēc lieluma.

2. Bagātināt bērnu valodu ar jēdzieniem “augsts”, “zems”.

3. Aktivizēt runu, attīstīt domāšanu.

Gaita: Skolotāja izdala bērniem dažāda augstuma eglītes. Bērni salīdzina eglītes, kura augstāka, kura zemāka. Tad bērni sastāda mežu, kur aug augstas un zemas eglītes. Te skolotāja izdala bērniem zaķīšus (lielus un mazus). Skolotāja piedāvā bērniem paslēpt zaķīšus no vilka zem eglītēm. Lai vilks nepamanītu zaķīšus, mazi zaķi jāslēpj zem zemām eglēm, lielākos – zem augstām. Salīdzina zaķus un slēpj katrs savu.

Tā ar rotaļas palīdzību bērni iepazīstas ar jēdzieniem – “augsts”, “zems”, lieto to savā runā.

Didaktiskā rotaļa “Iesiesim lellēm matos lentēs”

Uzdevumi: 1. Salīdzināt lentes pēc lieluma (garuma, platuma).

2. Aktivizēt bērnu valodu, lietot jēdzienus “īss”, “garš”, “šaurš”, “plats”.

3. Priekšmetu grupēšanas pēc lieluma (garuma, platuma) vispārināšana.

Materiāls: katram bērnam ir īsa un gara lente (šaura un plata), lelles ar īsiem un gariem matiem.

Gaita: Pie bērniem ciemos atnākušas lellītes un lūdz palīdzēt viņām saposties. Lellītēm matos nav lentu. Lellīte ar īsiem matiem lūdz īsas lentes. Palīdzēsīm atrast īsas lentes un uzdāvināsim tās lellītei. Līdzīgi lellītei ar gariem matiem. Bērni salīdzina lentes un atrod, kuras ir garas lentes; dod tās lellītei ar gariem matiem. Skolotāja savas lentes iesien lellēm matos. Skolotāja vispārina: te visas ir īsas lentes, te ir visas garas lentes.

Līdzīgi var organizēt rotaļu ar dažāda platuma lentēm.

Didaktiskais uzdevums “Sarkanie stieņi”

Materiāls: 10 sarkani koka stieņi. Visīsākā stieņa garums ir 10cm. Katrs nākošais ir par 10cm garāks. Visgarākais ir 1m garš.

Tiešais mērķis: jēdzienu “īss – garš” veidošana.

Netiešais mērķis: motorikas kustību koordinācijas attīstība sakārtotu struktūru veidošanā darbos ar skaitļu stieņiem.

Gaita: Stieņi izvietoti uz paklāja bez secības. Skolotāja ņem visgarāko stieni un liek pie paklāja malas. Viņa pārvelk ar labo roku pa visa stieņa garumu, lai bērni uztvertu stieņa garumu. Tad audzinātāja ņem īsāku stieni un liek viņu pirmajam priekšā. Jāseko, lai kreisie stieņu gali būtu uz vienas līnijas. Kad visi stieņi izvietoti, skolotāja pārvelk ar roku pa izveidotajām kāpnēm. Tā bērnam veidojas priekšstats par garumu. Bērni atkārto uzdevumu individuāli.

Didaktiskā rotaļa “Noslēpj zaķīti mājiņā”.

Uz galda divas pēc lieluma atšķirīgas kastes un divi dažāda lieluma rotaļu zaķīši. Jāpalīdz zaķīšiem noslēpties kastēs, lai tos nepamana vilks. Tiek paskaidrots, ka lielākajam zaķītim jāslēpjas lielajā kastē, bet mazākajam mazajā.

Didaktiskā rotaļa “Trīs lāči”.

Uz galda dažāda izmēra trīs rotaļu lāči un trīs karotes. Bērniem tiek lasīta „Pasaka par trīm lāčiem”. Pēc pasakas izlasīšanas tiek dots uzdevums palīdzēt meitenei sakārtot karotes pēc piederības. Lāču tēvam jānoliek lielākā karote, mātei vidējā, lācēnam mazākā.

Didaktiskā rotaļa “Apģērbsim lelli”.

Uz galda 2 lelles un dažāda izmēra apģērbs. Lielākā lelle ies pastaigāties. Lai lelle varētu doties pastaigā, jāpalīdz to saģērbt.

Didaktiskā rotaļa ar kustībām “Lācis un muša”

Veidojam priekšstatu par jēdzieniem: liels-mazs. Lācis – liels, muša – maza. Attēls ar lāci atrodas augstu, lai viņu apskatītu (vai paņemt), vajag pacelties un pacelt arī rokas. Attēli ar mušu atrodas pie pašas grīdas. Kad skolotāja saka ”muša”, bērni pietupstas, kad saka „lācis” – pieceļas kā liels lācis. Kopā ar skolotāju bērni spēlē un saka „Lācis – liels, muša – maza”.

Didaktiskais uzdevums “Autogarāža ”

Skolotāja dod bērniem dažāda izmēra automašīnas. Uzdevums: no klucīšiem uzcelt garāžu (vai vārtius, celiņu).

Secinājumi:

1. Bērnu interesi var izraisīt tikai ar spilgtiem, kustīgiem vai skanošiem priekšmetiem, kas ir būtiski spēles izvēlē.
2. Didaktisko rotaļu matemātiskais raksturs bērniem dod iespēju vairāk uzzināt, nostiprināt zināšanas, aktivizēt runu.
3. Didaktisko rotaļu gaitās bērni apgūst zināšanas un iemācās tās izmantot praksē, tādējādi veidojot prasmes un iemaņas. Rotaļās pilnveidojās bērna izziņas darbības mehānismi, galvenie psihiskie izziņas darbības procesi: sajūtas, uztvere, atmiņa, domāšana un iztēle.
4. Izmantojot didaktiskās rotaļas stundās (nodarbībās), var secināt, ka bērni labprāt piedalījās didaktiskajās rotaļās un labāk uztvēra stundas tēmu, salīdzinot ar parasto nodarbības gaitu. Bērniem patika rotaļāties, izpildīt uzdevumus.
5. Nodarbību laikā, lai veicinātu bērnu matemātisko priekšstatu veidošanos un nostiprinātu bērnu zināšanas, didaktiskās rotaļas un didaktiskos uzdevumus ieteicams izmatot pastāvīgi.

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

1. Antiņa J., Mežale S. (2008) Spēles radošiem pedagogiem – R.: RaKa
2. Apele D., Čapkeviča O. u.c. (2008) Skaties. Domā. Dari – Rēzekne.: RA Izdevniecība
3. Dzintere D., Stangaine I. (2007) Rotaļa – bērna dzīvesveids – R.: RaKa
4. Janīte V. (1997) Spēles kā bērnu sensoro spēju attīstītājs – R: Mācību apgāds NT
5. Krastiņa E., Draviņa D. (2010) Matemātika spēlēs un rotaļās – R.: Zvaigzne ABC
6. Maksimova Z., Piļugina J. u.c. (1976) Didaktiskās rotaļas un vingrinājumi bērnu sensoriskajai audzināšanai – R.: Zvaigzne
7. Ukstiņa R. (1997) Didaktiskās rotaļas matemātisko priekšstatu veidošanai 3-5 gadus veciem bērniem – Liepāja, LPA
8. Маллер А.Р., Цикото Г.В. (2003) Воспитание и обучение детей с тяжёлой интеллектуальной недостаточностью. - М.: Издательский центр Академия
9. Чилингинова Л., Спиридонова Б. (1993) Играя учимся математике – М: Просвещение